
ZLOČIN
LORDA
ARTURA
SAVILA

STUDIE O POVINNOSTI

OSCAR
WILDE



Atheneum – literatura na webu
<http://atheneum.zde.cz>

NEOBYČEJNÝ MODEL

obdivná glosa

Když nejsou peníze, nemá žádnou cenu být okouzlejícím mládencem. Romantická dobrodružství, to je výsada boháčů, nikoli zaměstnání pro nezaměstnané. Chudí by měli být praktičtější a prozaičtější. Stálý příjem je lepší než podmanivý vzhled. Hughie Erskine tyto velké životní pravdy nikdy nepraktikoval. Chudák Hughie! Po stránce intelektuální, to nutno přiznat, moc nevynikal. V životě neřekl nic duchaplného, ba dokonce ani nic zlomyslného. Ale zato báječně vypadal; měl zvlněné hnědé vlasy, výrazný profil a šedé oči. Byl stejně oblíben u mužů jako u žen a měl všechny přednosti, až na to, že neuměl přijít k penězům. Otec mu odkázal svou šavli od kavalerie a Dějiny anglo-francouzské války v patnácti svazcích. To první si Hughie pověsil nad zrcadlo, to druhé zastrčil do knihovny mezi Ruffova průvodce a Baileyho magazin a žil ze dvou stovek ročně, kteréžto kapesné mu vyplácela jedna stará teta. Zkoušel všechno možné. Na šest měsíců šel na burzu; ale co si má počít motýl mezi býky a medvědy? O něco déle obchodoval s čajem, ale brzy se mu znechutily i ty nejlepší druhy. Potom se pokoušel prodávat suché šery. Ale to se mu nevyplácelo; šery u něho vysychalo docela. A tak se posléze stal ničím, to jest příjemným mladým mužem, který měl obě ruce levé, dokonalý profil a žádné zaměstnání.

A k dovršení všeho zlého se ještě zamiloval. Ta dívka se jmenovala Laura Mertonová a byla to dcera plukovníka ve výslužbě, který ztratil v Indii dobrou náladu a dobré trávení a ani to, ani ono už nikdy nenašel. Laura Hughieho zbožňovala a on by ji byl na rukou nosil. Tvořili spolu

nejhezčí londýnskou dvojici a oba dohromady neměli ani penny. Plukovník měl Hughieho velice rád, ale o zásnubách nechtěl ani slyšet.

„Přijďte ke mně, hochu, až budete mít svých vlastních deset tisíc liber, a potom uvidíme,“ říkával; a v takových dnech vypadal Hughie vždycky velmi otráveně a musel si zajít k Lauře pro útěchu.

Jednou ráno se cestou k Holland Parku, kde Mertonovi bydleli, zastavil u svého dobrého přítele Alana Trevora. Trevor byl malíř. Malování se ovšem v dnešní době vyhne málokdo. Jenže Trevor byl také umělec a umělci jsou dosti vzácní. Osobně to byl prapodivný, drsný chlapík s pihovitým obličejem a hrubými zrzavými vousy. Jakmile však vzal do ruky štětec, byl z něho skutečný kumštýř a po jeho obrazech byla dychtivá sháňka. Na Hughiem se mu zpočátku – to nelze zapírat – líbil jenom ten osobní půvab. „Malíři by se měli stýkat jen s lidmi, kteří jsou hloupi a hezčí,“ říkával, „prostě s lidmi, kteří poskytují umělecký požitek, když se na ně díváme, a duševní oddech, když s nimi mluvíme. Svět řídí muži, kteří jsou elegantní, a ženy, které nejsou elegické, nebo by ho aspoň řídit měli.“ Když však poznal Hughieho blíž, oblíbil si ho ještě víc pro jeho jaré, optimistické nálady a laskavou, bezstarostnou povahu a povolil mu neomezené *entré* do svého ateliéru. Když Hughie vcházel, Trevor právě posledními dotyky štětce dokončoval skvělý obraz starého žebráka v životní velikosti. Žebrák sám stál na vyvýšeném pódiu v koutě ateliéru. Byl to scvrklý děda s obličejem jako pomačkaný pergamen a s nadmíru zbědovaným výrazem.

Přes ramena měl přehozen hrubý hnědý plášť, který byl samá díra, těžkopádné boty měl celé spravované a přištipkované, jednou rukou se opíral o sukovici a druhou natahoval pro almužnu ošumělý klobouk.

„To je úžasný model!“ zašeptal Hughie, když si s přítelem potřásli rukou.

„Úžasný model?“ opakoval hlasitě Trevor. „To bych řekl! Takové žebráky, jako je tenhle, denně nepotkáš. To je *trouvaille, mon cher*. Oživlé plátno od Velasqueze! Pane na nebi, jakou rytinu by podle něho byl udělal Rembrandt!“

„Chuděra stará!“ pravil Hughie. „Vypadá jako umučení. Ale díky malířům může být asi rád, že takový obličej má, vid?“

„Samozřejmě,“ odpověděl Trevor. „Snad bys nechtěl, aby žebráci vypadali šťastně?“

„Kolik dostane takový člověk, když ti stojí modelem?“ ptal se Hughie, když si našel pohodlné místočko na pohovce.

„Šilink za hodinu.“

„A kolik dostaneš ty za ten obraz, Alane?“

„Za tenhle dva tisíce.“

„Liber?“

„Guineí. Malíři, básníci a lékaři dostávají honoráře v guineích.“

„Poslechni, já si myslím, že modelům by se měla dávat provize,“ zvolal se smíchem Hughie. „Pro ně je to zrovna taková námaha jako pro tebe.“

„Neblázni, prosím tě! Jenom to nanášení barev jak člověka utahá! Natož pak to celodenní stání před stojanem!

Tobě se to mluví, Hughie, ale já tě ujišťuju, že jsou chvíle, kdy umění málem dosahuje hodnoty ruční práce. Ale teď mi tu nežvaň, já musím dělat. Zapal si cigaretu a buď zticha.“

Po nějaké chvíli vešel sluha a oznámil Trevorovi, že si s ním přeje mluvit rámař.

„Neuteč mi, Hughie,“ řekl Trevor, vycházej z ateliéru, „já jsem hned zpátky.“

Starý žebrák využil Trevorovy nepřítomnosti k tomu, že si chvíli odpočal na dřevěné lavici, která stála za ním. Tvářil se tak opuštěně a zbědované, že se Hughie neubráníl pocitu lítosti a pátral ve svých kapsách po nějakých penězích. Našel jen jeden sovereign a pár měďáků.

„Ten chudák stará,“ pomyslel si, „to potřebuje víc než já, ale to znamená, že si čtrnáct dní nebudu moci vzít drožku.“ A přešel ateliér a strčil žebrákovi do ruky ten sovereign.

Stařec sebou trhl a přes povadlé rty se mu mihl lehký úsměv. „Děkuju vám, pane,“ řekl, „děkuju vám.“

Potom přišel Trevor a Hughie se rozloučil, pořád ještě se trochu červenaje nad tím, co prve udělal. Den strávil s Laurou, dostal rozkošně vyhubováno za svou marnotratnost a domů musel jít pěšky.

Téhož večera, asi v jedenáct hodin, se vydal do klubu Paleta a našel tam Trevora, jak sedí sám a sám v kuřárně a popíjí rýnské seelterskou.

„Tak co, Alane, domaloval jsi ten obraz?“ zeptal se, když si zapálil cigaretu.

„Domaloval i záramoval, kamaráde,“ odpověděl Trevor. „A mimochodem, tys udělal ohromný dojem. Ten starý

model, cos ho u mě viděl, je z tebe celý pryč. Musel jsem mu o tobě všechno povědět – kdo jsi, kde bydlíš, jaký máš příjem, jaké vyhlídky...”

„Alane!“ zvolal Hughie. „To ho asi v noci najdu před domem. Bude na mě čekat. Ale ne, ty si děláš legraci, vid? Ubožák stará! Tak rád bych pro něj něco udělal. Mně to připadá hrozné, že někdo musí žít v takové bídě. Mám doma hromadu starých šatů – myslíš, že by si z toho něco chtěl vzít? Ty jeho cary se přece úplně rozpadají.“

„Ale vypadá v nich skvostně,“ řekl Trevor. „Ve fraku bych ho nemaloval ani za nic. Co jsou pro tebe cary, tomu já říkám romantika. Co ty považuješ za chudobu, to je pro mě malebnost. Ale o tvé nabídce mu povím.“

„Vy malíři nemáte vůbec srdce, Alane,“ řekl Hughie vážně.

„Umělci je srdcem hlava,“ odvětil Trevor. „Ostatně, my máme předvádět svět, jak ho vidíme, ne předělávat to, co o něm víme. *A chacun son métier*. A teď mi pověz, jak se daří Lauře. O tu se ten staroch taky moc zajímal.“

„Ale snad to neznamená, že jsi s ním mluvil i o ní?“ zhrozil se Hughie.

„Mluvil. Ví všechno o neústupném plukovníkovi, o půvabné Lauře a o těch deseti tisících.“

„Tak tys tomu starému žebrákovi povídal o všech mých soukromých záležitostech?“ křičel Hughie a celý zrudl zlostí.

„Milý kamaráde,“ řekl s úsměvem Trevor, „ten starý žebrák, jak ho nazýváš, je jeden z nejbohatších lidí v Evropě.“

Ten by si mohl hned zítra ráno koupit celý Londýn a vůbec by nevyčerpal své konto. Má v každém hlavním městě svůj vlastní dům, večerí na zlatě, a kdyby ho to napadlo, tak může zabránit Rusku, aby šlo do války.“

„Jak to proboha myslíš?“ zvolal Hughie.

„Tak, jak to říkám,“ pravil Trevor. „Ten staroch, cos ho dnes viděl u mne v ateliéru, je baron Hausberg. Je to můj dobrý přítel, kupuje všechny mé obrazy a tak podobně a před měsícem mi dal za úkol, abych ho namaloval jako žebráka. *Que veux – tu? La fantaisie d'un millionnaire*. Ale musím přiznat, že byl velkolepý v těch svých hadrech, či vlastně v mých hadrech: ty jsem sehnal ve Španělsku.“

„Baron Hausberg!“ zvolal Hughie. „Pane na nebi! A já mu dal sovereign!“ A zhroutil se v křesle jako živý obraz zděšení.

„Tys mu dal sovereign!“ zařval Trevor a div se neskácel smíchy. „Ten už tedy neuvidíš, kamaráde. *Son affaire, c'est l'argent des autres*.“

„Proč jsi mi to neřekl hned, Alane? řekl Hughie mrzutě. „Nemusel jsem ze sebe dělat takového pitomce.“

„Tak předně mě ani ve snu nenapadlo, Hughie,“ řekl Trevor, „že takhle lehkomyšlně rozdáváš almužny. Že bys dal hezké modelce pusu, to chápu, ale že bys dal ošklivému modelu sovereign – ne, to mě na mou duši nenapadlo. Ostatně, já nebyl dneska pro nikoho doma. A když jsi ke mně vpadl, nevěděl jsem, jestli by Hausbergovi bylo milé, kdybych ti ho představil. Nebyl přece v gala.“

„Ten si musí myslet, že jsem úplný trulant!“ řekl Hughie.

„Ale kdepak. Měl výtečnou náladu, když jsi odešel. Pořád se pochechtával a mnul si ty své scvrklé ruce. Bylo mi divné, proč chce o tobě všechno vědět. Ale teď to chápu. Určitě ten svůj sovereign do něčeho investuje, každého půl roku ti pošle úroky a bude mít do společnosti ohromnou historku.“

„Já mám ale smůlu!“ bručel Hughie. „Udělám nejlíp, když půjdu spát. A ty to, Alane, nikomu neříkej. To bych se pak nemohl ukázat na ulici.“

„Hlouposti! To přece dělá ohromnou čest tvému filantropickému smýšlení, Hughie. A nechod' ještě. Zapal si ještě jednu cigaretu a můžeš mi, jak chceš dlouho, povídat o Lauře.“

Ale Hughie se nedal zadržet a celý nešťastný šel domů. A Alan Trevor se válel smíchy.

Nazítří ráno, když Hughie snídal, přinesl mu sluha návštěvku, na které stálo: *Monsieur Gustave Naudin, de la part de M. le baron Hausberg*. „Ten bude určitě chtít, abych se omluvil,“ řekl si Hughie. A přikázal sluhovi, aby toho návštěvníka uvedl.

Do pokoje vstoupil starý šedovlasý pán se zlatými brýlemi a řekl s lehkým francouzským přízvukem: „Mám prosím tu čest hovořit s panem Erskinem?“

Hughie se uklonil.

„Přicházím od pana barona Hausberga,“ pokračoval pán. „Pan baron ...“

„Prosím vás, pane, vyřidte mu, že se mu upřímně omlouvám,“ koktal Hughie.

„Pan baron mi uložil, abych vám zanesl tento dopis.“
A vytáhl zapečetěnou obálku.

Bylo na ní napsáno *Svatební dar pro pana Hughieho Erskina a slečnu Lauru Mertonovou od starého žebráka* a uvnitř byl šek na deset tisíc liber.

Když si Hughie Lauru bral, byl mu za svědka Alan Trevor a na svatební hostině měl proslov baron Hausberg.

„Modely, ze kterých se vyklubou milionáři, jsou hodně vzácné,“ poznamenal Alan. „Ale ještě vzácnější jsou milionáři, ze kterých se vyklubou modely dobročinnosti.“

ZLOČIN LORDA
ARTURA SAVILA

studie o povinnosti

Byl to poslední večírek u lady Windermereové před Velikonocemi a v Bentickovském paláci byl ještě větší nával než obvykle. Šest členů vlády přišlo se všemi svými rády a stužkami rovnou od audience u lorda kancléře, všechny krasavice měly na sobě své nejelegantnější róby a v koutě obrazárny stála princezna Sophia z Karlsruhe, nemotorná, tatarsky vyhlížející dáma s maličkýma černýma očima a s obrovskými smaragdy, která hlasitě drmolila špatnou francouzštinou a přehnaně se smála všemu, co se jí řeklo. Věru, sešla se tam podivuhodná směsice lidí. Oslnivé manželky pairů vlídně tlachaly se zuřivými radikály, známí kazatelé se tiskli v jednom chumlu s vynikajícími skeptiky, učiněné hejno biskupů pronásledovalo z místnosti do místnosti kyprou primadonu, na schodišti stálo několik členů Královské akademie, přestrojených za umělce, a v jídelně prý v jednu chvíli došlo k úplné tlačenici géníů. Byl to prostě jeden z nejvydařenějších večírků u lady Windermereové a princezna se tam zdržela skoro až do půl dvanácté. Jakmile odešla, lady Windermereová se vrátila do obrazárny – kde jeden proslulý národohospodář se slavnostní vážností vykládal vědeckou hudební teorii jakémusi rozhorlenému virtuosovi z Maďarska – a dala se do řeči s vévodkyní z Paisley. Lady Windermereová vypadala báječně s tím svým vznešeným slonovinovým hrdlem, s těma velikánskýma pomněnkovýma očima a s těmi těžkými loknami zlatých vlasů. Ty vlasy byly skutečně z or pur, ty neměly jen tu bledinkou slámovou barvu, která si v dnešní době spanilé jméno zlata neoprávněně osobuje, ty byly

z toho zlata, jaké je vetkáno do paprsků slunečních nebo ztajeno v podivuhodném jantaru; a propůjčovaly jejímu obličejí tak trochu výraz světice kombinovaný s nemalou dráždivostí ženy hříšné. I z hlediska psychologického byla zjevem pozoruhodným. Záhy objevila tu důležitou pravdu, že nic nepůsobí tak dokonalým dojmem nevinnosti jako nerozvážnost, a tak si díky hezké řádce lehkomyšlných eskapád, zpolovice zcela neškodných, brzy získala veškerá privilegia osobnosti. Víc než jednou změnila manžela; šlechtický almanach jí dokonce připisuje k dobru trojí manželství; ježto však nikdy nezměnila milence, lidé ji už dávno přestali pomlouvat. Teď jí bylo čtyřicet, neměla žádné děti a vynikala tou nezřízenou vášní pro radovánky, jež je tajemstvím trvalé mladosti.

Náhle se dychtivě rozhlédla po místnosti a řekla svým jasným altem: „Kde vězí můj chiromant?“

„Váš co, Gladys?“ zvolala vévodkyně a bezděky sebou trhla.

„Můj chiromant, vévodkyně. Bez toho se teď vůbec neobejdu.“

„Vy jste vždycky tak originální, milá Gladys,“ zašeptala vévodkyně, usilovně vzpomínajíc, co to vlastně chiromant je; doufala, že to není totéž co manikér.

„Chodí se mi dívat na ruku pravidelně dvakrát týdně,“ pokračovala lady Windermereová, „a vždycky zjistí ohromně zajímavé věci.“

„Pane na nebi,“ řekla si vévodkyně, „tak on je to přece jen nějaký manikér! No ne, to je hrůza! Snad je to aspoň cizinec, pak by se to dalo částečně omluvit.“

„Musím vám ho představit.“

„Představit mi ho?“ vykřikla vévodkyně. „Copak on je tady?“ A honem se dívala, kam odložila svůj drobný vějíř z želvoviny a značně rozdrbaný krajkový šál, aby mohla neprodleně zmizet.

„Ovšemže je tady. Pořádat večírek bez něho, to by mě už ani nenapadlo. Říká, že v mé ruce se zračí ryzí duchovno a že kdybych měla jen o trošičku kratší palec, byla by se ze mě stala zapřísáhlá pesimistka a byla bych šla do kláštera.“

„Ach ták!“ řekla vévodkyně s pocitem veliké úlevy. „On věští štěstí, že?“

„Taky neštěstí,“ odpověděla lady Windermereová, „a to v každém množství. Napřesrok například mi hrozí veliké nebezpečí jak na zemi, tak na moři, takže se chystám žít v balónu; jídlo si tam budu večer co večer vytahovat v košíku. To všechno mám vepsáno v malíčku, nebo v dlani, to už teď nevím.“

„Ale to je přece pokoušení prozřetelnosti, Gladys!“

„Má milá vévodkyně, dneska už prozřetelnost dovede pokušení odolávat. Já myslím, že by si každý člověk měl dát číst z ruky aspoň jednou za měsíc, aby věděl, co nemá dělat. Samozřejmě, že by to pak dělal stejně, ale taková výstraha je tuze milá. A jestli mi toho pana Podgerse okamžitě někdo nepřivede, tak si pro něj budu muset jít sama.“

„Já ho seženu, když dovolíte, lady Windermereová,“ řekl vysoký hezký mladík, který stál nedaleko a s pobaveným úsměvem naslouchal tomu rozhovoru.

„To byste byl moc hodný, lorde Arture, ale já se bojím, že ho nepoznáte.“

„Nemohu ho nepoznat, je-li tak úžasný, jak ho líčíte, lady Windermereová. Řekněte mi jen, jak vypadá, a já vám ho ve vteřině přivedu.“

„On vůbec nevypadá jako chiromant. Totiž, nevypadá ani tajuplně, ani esotericky, ani romanticky. Je to takový obtloustlý mužíček s legrační plešatou hlavou a nosí brýle se zlatými obroučkami; tak něco mezi rodinným lékařem a venkovským advokátem. Moc mě to mrzí, ale já za to vážně nemohu. V lidech se člověk prostě nevyzná. Všichni moji známí klavíristi vypadají dočista jako básníci a všichni moji známí básníci zase jako klavíristi. A vzpomínám si, jak jsem si jednou v loňské sezóně pozvala k večeři jednoho strašlivého spiklence z povolání, chlapa, který vyhodil do povětří ohromnou spoustu lidí, neudělal ani krok bez drátěné košile a v rukávech nosil pořád dýku; a víte, že když se objevil, tak vypadal jako roztomilý starý páter a celý večer jenom vtipkoval? Byla s ním veliká legrace, to ano, ale já vám byla hrozně zklamaná. A když jsem se ho zeptala na tu jeho drátěnou košili, tak se dal do smíchu a povídal, že v Anglii je na drátěnou košili moc chladno. No, konečně je tu pan Podgers! Tak pojdte, pane Podgersi, musíte se podívat na ruku vévodkyni z Paisley. To si musíte sundat rukavičku, vévodkyně. Ne, z levé ruky ne, z té druhé.“

„Ale já si vážně myslím, že by se to nemělo, drahá Gladys,“ pravila vévodkyně, mdle si rozepínajíc dosti ušmudlanou glazé rukavičku.

„Nic zajímavého by se nemělo,“ řekla lady Windermereová. „On a fait le monde ainsi. Ale musím vás dva

seznámit. Vévodkyně, to je pan Podgers, můj oblíbený chironomant. Pane Podgersi, to je vévodkyně z Paisley, a jestli řeknete, že má větší horu luny než já, tak ve vás přestanu věřit.“

„Já určitě vůbec nic takového na ruce nemám, Gladys,“ řekla vévodkyně vážně.

„Vaše Milost má pravdu,“ pravil pan Podgers, hledě na malou tučnou ručku s krátkými hranatými prstíky, „hora luny je zcela nevyvinutá. Zato čára života je vynikající. Ohněte laskavě ručinku v zápěstí. Děkuji! Rascette vykazuje trojici velice zřetelných čar. Dožijete se vysokého věku, vévodkyně, a budete nesmírně šťastná. Ctižádost – velmi umírněná, čára rozumu nepřehnaná, čára srdce ...“

„No, pane Podgersi, povězte nám něco choulostivého,“ zvolala lady Windermereová.

„Nic by mi nezpůsobilo větší potěšení,“ pravil s úklonou pan Podgers, „jen kdyby se byla vévodkyně něčeho choulostivého dopustila. Musím však bohužel říci, že vidím jen velikou citovou stálost spojenou se silným smyslem pro povinnost.“

„Prosím vás, čtěte dál, pane Podgersi,“ řekla vévodkyně s velice spokojeným výrazem.

„Nikoli nejmenší z četných ctností Vaší Milosti je hospodárnost,“ pokračoval pan Podgers a lady Windermereová vyprskla smíchy.

„Hospodárnost je výborná vlastnost,“ poznamenala samolibě vévodkyně. „Když jsem si brala Paisleyho, měl jedenáct zámků, ale ani jediný dům, v kterém by se dalo bydlet.“

„A teď má dvanáct domů, ale ani jediný zámek,“ řičela lady Windermereová.

„No ano, drahoušku,“ řekla vévodkyně, „ale já mám ráda ...“

„Pohodlí,“ doplnil pan Podgers, „a moderní vymoženosti a horkou vodu zavedenou do každé ložnice. A Vaše Milost dělá dobře. Pohodlí je to jediné, co nám může naše civilizace poskytnout.“

„Vystihl jste povahu naší vévodkyně skvěle, pane Podgersi. A teď nám musíte prozradit povahu lady Flory.“

A na pokyn usmívající se hostitelky rozpačitě vystoupila z úkrytu za pohovkou vysoká dívka se skotsky pískovými vlasy a vysedlými lopatkami a vztáhla před sebe dlouhou kostnatou ruku s prsty jako lopatičky.

„Á, klavíristka!“ řekl pan Podgers. „Ano, výtečná klavíristka, nikoli však muzikantka. Velice ukázněná, velice počestná a veliká milovnice zvířat.“

„Správně!“ zvolala vévodkyně a otočila se k lady Windermereové. „Naprosto správně! V Macloskie má Flora dva tucty kolií, a kdyby jí to tatínek dovolil, tak i dům ve městě promění v menažérii.“

„To já dělám se svým domem každý čtvrtek večer,“ hlasitě se rozesmála lady Windermereová, „jenže já mám radši lvy než kolie.“

„Což je vaše jediná chyba, lady Windermereová,“ pravil pan Podgers s pompézní úklonou.

„Žena, která nedokáže dělat své chyby s půvabem, je pouhá ženská,“ zněla odpověď. „Ale musíte nám číst ještě

z dalších rukou. Sire Thomasi, teď vy ukažte panu Podger-
sovi ruku.“ A ihned předstoupil bodře vypadající starý pán
v bílé vestě a napřáhl tlustou drsnou ruku s velmi dlouhým
prostředníkem.

„Dobrodružné sklony; čtyři dlouhé cesty máte za sebou,
jednu před sebou. Třikrát jste zažil ztroskotání lodi. Ne, ni-
koli pouze dvakrát, to třetí ztroskotání vám hrozí při příští
plavbě. Vyhraněný konzervativec, veliký puntičkář, vášnivý
sběratel starožitností. Mezi svým šestnáctým a osmnáctým
rokem jste byl vážně nemocen. Asi tak v třiceti jste zdědil
velké jmění. Mocný odpor ke kočkám a k radikálům.“

„Úžasné!“ zvolal sir Thomas. „Musíte se taky mé ženě
podívat na ruku.“

„Vaší druhé ženě,“ řekl klidně pan Podgers, stále drže
ruku sira Thomase, „vaší druhé ženě. Bude mi potěše-
ním.“ Avšak lady Marvelová, žena s melancholickým výra-
zem, hnědými vlasy a sentimentálními řasami, důrazně od-
mítla dát si odhalit jak minulost, tak budoucnost. A ruský
vyslanec monsieur de Kolov si přes všechno naléhání lady
Windermereové dokonce ani nesvlékl rukavice. Ba řada
lidí se zřejmě bála i jen stanout tváří v tvář tomu zvlášt-
nímu mužičkovi s neměnným úsměvem, zlatými brýlemi
a bystrými jiskrnými očima. A když přímo přede všemi
říkal ubohé lady Fermorové, že se ani za mák nezajímá
o hudbu, ale zato má mimořádně ráda hudebníky, kdekdo
si uvědomil, že chiromantie je věda nanejvýš nebezpečná,
věda, které není radno se oddávat, leda v tété-à-tété.

Ale lord Artur Savile, který neblahý příběh lady Fermo-
rové neznal a pozoroval pana Podgerse s velikým zájmem,

nesmírně zatoužil dát si přečíst z ruky svůj osud. Poněvadž se však ostýchal sám na sebe upoutat pozornost, prošel obrazárnou až k místu, kde se usadila lady Windermereová, a s půvabným uzarděním se jí ptal, smí-li pana Podgerse obtěžovat.

„Ale ovšemže smíte,“ řekla lady Windermereová, „proto je přece tady. Všichni moji lvi jsou lvi cvičení, lorde Arture, a skáčou skrze obruče, kdykoli je o to požádám. Jenom vás musím předem varovat, že všechno řeknu Sibyle. Jdeme spolu zítra na oběd, máme poradu o kloboučcích, a jestli pan Podgers zjistí, že jste zlostný, nebo že máte sklon k pakostnici nebo manželku, která žije v Bayswateru, tak to Sibyle samozřejmě všechno povím.“

Lord Artur se usmál a zavrtěl hlavou. „Toho se nebojím,“ řekl. „Sibyla mě zná zrovna tak dobře, jako já znám ji.“

„Ale! To slyším dost nerada. Nejlepší podmínkou šťastného manželství je vzájemné neporozumění. Ne, vůbec nejsem cynická, jen mám zkušenosti, jenže to je celkem totéž. Pane Podgersi, lord Artur Savile umírá touhou, abyste mu četl z ruky. Ale neříkejte mu, že je zasnouben s nejkrásnější londýnskou dívkou, protože to bylo už před měsícem oznámeno v Morning Postu.“

„Prosím vás, drahá lady Windermereová,“ zvolala markýza z Jedburghu, „nechte mi tu pana Podgerse ještě chvíličku. Právě mi řekl, že bych měla jít k divadlu, a to mě hrozně zajímá.“

„Jestli vám to opravdu řekl, markýzo, tak ho u vás samozřejmě nenechám. Okamžitě pojdte sem, pane Podgersi, a čtěte z ruky lordu Arturovi.“

„Když tedy nesmím k divadlu,“ řekla markýza, a vstávajíc z pohovky, trucovitě ohrnula ret, „musíte mi aspoň dovolit, abych šla do divadla.“

„Ale to ano. Toho představení se zúčastníme všichni,“ řekla lady Windermereová. „Tak spusťte, pane Podgersi, a ať nám povíte něco pěkného! Lord Artur patří k mým hlavním miláčkům.“

Ale když pan Podgers spatřil ruku lorda Artura, pozoruhodně zbledl a neřekl nic. Celý se zachvěl a hustým obočím mu zaškubala jakási podivná znervózňující křeč, což se mu stávalo, když ho něco vyvedlo z míry. Pak mu na žlutém čele jako jedovatá rosa vyvstalo několik ohromných krupějí potu a jeho tlusté prsty byly náhle studené a lepkavé.

Lordu Arturovi ty zvláštní známky rozčilení ovšem neušly a sám pocítil – poprvé v životě – strach. Měl tisíc chutí vyřítit se z místnosti, ale ovládl se. Bude lepší dovědět se to nejhorsí, než být ponechán v této odporné nejistotě.

„Čekám, pane Podgersi,“ řekl.

„Všichni čekáme,“ křikla tím svým prudkým, netrpělivým způsobem lady Windermereová, ale chiromant neodpověděl.

„Artur má zřejmě jít k divadlu,“ řekla markýza z Jedburghu, „a pan Podgers se mu to bojí říci, když jste se na něj prve tak utrhla.“

Pan Podgers náhle pustil pravici lorda Artura a chopil se jeho levice, tak hluboce se skláněje, aby si ji prohlédl, že se zlaté obroučky jeho brýlí div nedotýkaly dlaně. Na

okamžik se jeho tvář proměnila v bílou masku děsu, rychle však zase nabyl své sang-froid, vzhlédl k lady Windermereové a pravil s vynuceným úsměvem: „To je ruka okouzlujícího mladého muže.“

„No ovšem!“ přitakala lady Windermereová. „Ale bude z něho taky okouzlující manžel? To bych ráda věděla.“

„Ze všech okouzlujících mladých mužů se stávají okouzlující manželé,“ děl pan Podgers.

„Já myslím, že manžel by neměl být moc podmanivý,“ zvolala lady Windermereová. „Ale já chci znát podrobnosti. Jedině podrobnosti jsou zajímavé. Copak lorda Artura čeká?“

„Nu, v nejbližších měsících se lord Artur vydá na cestu...“

„No ovšem, na svatební cestu!“

„A ztratí někoho z příbuzenstva.“

„Doufám, že ne sestru,“ řekla soucitným tónem markýza.

„Sestru určitě ne,“ odvětil pan Podgers a chlácholivě máchl rukou, „jen někoho ze vzdáleného příbuzenstva.“

„Tak to jste mě strašlivě zklamal,“ řekla lady Windermereová. „Nemám, co bych Sibyle zítra řekla. O vzdálené příbuzné se přece už dneska nikdo nestará, ti vyšli z módy už před lety. Ale snad aby Sibyla přece jen měla doma černé hedvábí; v nejhorším případě se v něm vždycky dá chodit do kostela. A teď pojďme k večeři. Ostatní nám sice už jistě všechno snědli, ale snad tam bude trochu horké polévky. Francois dělával kdysi znamenitou polévku, ale teď ho tak

rozčiluje politika, že se už na něho nemohu spolehnout. Kéž by si ten generál Boulanger dal pokoj! Ale vy jste jistě unavena, vévodkyně.“

„Vůbec ne, drahá Gladys,“ odvětila vévodkyně, kolébajíc se ke dveřím. „Nesmírně jsem se pobavila a ten manikér, totiž chiromant, je ohromně zajímavý. Kampak jen jsem si dala ten svůj želvovinový vějíř, Floro? Á, děkuju, sire Thomasi, mockrát děkuju. A ten krajkový šál, Floro? Á, děkuju, sire Thomasi, jste hrozně laskav.“ A konečně se té důstojné bytosti podařilo sejít ze schodů, aniž upustila flakónek s voňavkou častěji než dvakrát.

Po celý ten čas stál lord Artur Savile u krbu a pořád ho ovládala ta hrůza, pořád měl ten nesnesitelný pocit blížícího se zla. Smutně se usmál na svou sestru, když ho plavně mījela, zavěšena do lorda Plymdalea, rozkošná v růžovém brokátu a s perlami, a patrně přeslechl, že ho lady Windermereová volá, aby šel s ní. Myslel na Sibylu Mertonovou a představa, že by něco mohlo vstoupit mezi něho a ji, mu zakalila oči slzami.

Při pohledu na něj by se bylo mohlo říci, že Nemesis ukradla Athéně její štít a ukázala mu hlavu Gorgony. Vypadal jako zkamenělý a jeho obličej byl v té melancholii jakoby z mramoru. Až dodnes žil zjemnělým a přepychovým životem mladíka skvělého původu i majetku, životem vzácně osvobozeným od ubohých trampot, životem vzácně krásné, jinošské bezstarostnosti: a teď poprvé si uvědomil strašné tajemství osudu, hrozivý význam prokletí.

A jak mu to všechno připadalo šílené a nestvůrné! Je to možné, že do jeho ruky je vepsán – značkami, které

on sám nemůže přečíst, ale jež dovede dešifrovat někdo jiný – nějaký děsivý tajný hřích, nějaký krvavě rudý symbol zločinu? A neexistuje možnost úniku? Což nejsme nic víc než šachové figurky, postrkované neviditelnou silou, než nádoby, jež hrnčíř modeluje podle svých představ buď pro pocty, nebo pro zostuzení? Jeho rozum se proti tomu bouřil, a přece cítil, že nad ním visí nějaká tragédie a že byl znenadání vyzván, aby vzal na sebe nesnesitelné břímě. Jak šťastni jsou herci! Ti si mohou vybrat, zda vystoupí v tragédii nebo v komedii, zda budou trpět, nebo se veselit, smát se, nebo prolévat slzy. Ve skutečném životě je to docela jinak. Většinou jsou muži i ženy přinuceni vytvářet role, pro něž vůbec nemají schopnosti. Naši Guildensternové hrají Hamleta a naši Hamleti musejí šprýmovat jako princ Jindra. Svět je sice divadlo, ale hra je mizerně obsazena.

Náhle vstoupil do místnosti pan Podgers. Když spatřil lorda Artura, zarazil se a jeho neúhledný, tlustý obličej zežloutl jaksi do zelenava. Zraky obou mužů se setkaly a okamžik bylo ticho.

„Vévodkyně si tu někde nechala jednu rukavičku, lorde Arture, a poprosila mě, abych se po ní podíval,“ promluvil konečně pan Podgers. „Á, už ji vidím, je na pohovce! Poroučím se.“

„Pane Podgersi, musím vás důrazně požádat, abyste mi dal jasnou odpověď na otázku, kterou vám položím.“

„Až někdy jindy, lorde Arture, vévodkyně mě už jistě vyhlídí. Musím bohužel jít.“

„Tady zůstanete! Vévodkyně nikam nespěchá.“

„Dámy nemáme nechat čekat, lorde Arture,“ řekl pan Podgers s tím svým nanicovatým úsměvem. „Krásné pohlaví rádo ztrácí trpělivost.“

Jemně vykrojené rty lorda Artura se nedůtklivě a opovržlivě zvlňily. Chudák vévodkyně mu v té chvíli připadala pramálo důležitá. Přešel místností až k panu Podgersovi a natáhl k němu ruku.

„Řekněte mi, co jste tu viděl!“ pravil. „A řekněte mi pravdu! Musím znát pravdu. Nejsem žádné dítě.“

Oči za zlatě obroubenými brýlemi zamžikaly a pan Podgers nepokojně přešlápl z nohy na nohu, zatímco si jeho prsty nervózně pohrávaly s honosným řetízkiem od hodinek.

„A proč si myslíte, lorde Arture, že jsem ve vaší ruce viděl víc, než jsem vám řekl?“

„Vím, že jste tam viděl víc, a musím vědět co. Zaplatím vám. Dám vám šek na sto liber.“

Zelená očka na okamžik zazářila, ale hned byla zase bezvýrazná.

„Guineí?“ řekl posléze tichým hlasem pan Podgers.

„Beze všeho. Pošlu vám ten šek hned zítra. V kterém jste klubu?“

„Já nejsem v žádném klubu. Totiž, právě teď v žádném nejsem. Moje adresa zní... ale dovolu,te, abych vám dal svou vizitku.“ A pan Podgers vylovil z kapsičky u vesty mrňavou tuhou navštívenku s pozlacenými hranami a s hlubokou úklonou ji podal lordu Arturovi, který si na ní přečetl:

SEPTIMUS R. PODGERS
chiromant z povolání
103a West Moon Street

„Ordinuji od deseti do čtyř,“ zamumlal pan Podgers mechanicky, „a rodinám poskytuji slevu.“

„Tak honem!“ křikl velice pobledlý lord Artur a zvedl k věštci ruku.

Pan Podgers se nervózně rozhlédl a pak zatáhl těžkou portiéru na dveřích.

„Bude to chvíličku trvat, lorde Arture, snad abyste se raději posadil.“

„Honem, pane!“ znovu křikl lord Artur a zlostně dupl na vyleštěnou podlahu.

Pan Podgers se usmál, vytáhl z náprsní kapsy maličkou lupu a pečlivěji očistil kapesníkem.

„Tak můžeme začít,“ řekl.

II

O deset minut později se lord Artur, obličej zbledlý hrůzou a oči divé hořem, vyřítil z Bentickovského paláce, prorazil si cestu davem sloužících v kožiších, kteří stáli kolem široké stříšky z pruhovaného plátna, postavené před vchodem, a vypadal, jako by neviděl a neslyšel. Noc byla palčivě studená a plynové lucerny na náměstí blikaly a plápolaly v řezavém větru; ale lord Artur měl ruce rozpálené horečkou a čelo jako v ohni. Šel a šel a chůzi měl skoro jako opilý. Jeden policista, kterého míjel, se po něm zvědavě

podíval a jakýsi žebrák, jenž se vybelhal z klenutého průchodu s úmyslem požádat o almužnu, se polekal, když uviděl strast větší, než byla jeho.

Jednou se lord Artur zastavil pod lucernou a zadíval se na své ruce. Měl dojem, že už teď na nich rozeznává krvavou skvrnu, a z chvějících se rtů se mu vydral tichý výkřik.

Vražda! Tu v nich viděl ten chiromant. Vražda! I sama noc už o tom asi věděla a do ucha mu o tom hučel i bezútešný vítr. Temné kouty v ulicích toho už byly plné. Šklebilo se to na něj i z domovních střech.

Nejdříve zamířil k Hyde Parku; jeho šeré stromoví jako by ho přitahovalo. Znaveně se přitiskl ke kovovému plotu, ochlazoval si skráně o jeho zvlhlý kov a naslouchal chvějivému tichu zeleně. „Vražda! Vražda!“ říkal si stále a stále, jako kdyby tím opakováním mohl zmírnit děsivost toho slova. Hrozil se zvuku vlastního hlasu a přitom skoro doufal, že ho třeba uslyší ozvěna a probudí ze snů dřímající město. Pocítil dokonce bláznivou touhu zastavit jednoho náhodného chodce a všechno mu vypovědět.

Pak přešel Oxford Street a potuloval se úzkými uličkami, plnými hanby. Dvě ženy s naličenými tvářemi se mu pošklebovaly, když šel kolem nich. Odněkud z tmavého dvorku se ozývaly nadávky a rány a po nich ječivé výkřiky a na vlhkém prahu jednoho domu viděl lord Artur hrbatá zosobnění nouze a staroby. Zmocnila se ho podivná lítost. Byly ty dítky hříchu a bídy stejně předurčeny k tomuto konci, jako on je předurčen k tomu svému? Jsou to zrovna tak jako on pouhé loutky nějakého obludného představení?

Co ho však drtilo, to nebylo mystérium utrpení, ale ta komedie v něm; ta jeho naprostá bezúčelnost, ten groteskní nedostatek smyslu. Jak to všechno postrádá souvislost! Jak je to všechno bez ladu a skladu! Ohromoval ho ten nesouzvuk mezi dnešním zpozdilým optimismem a opravdovými životními skutečnostmi. Vždyť byl ještě velmi mladý.

Po nějakém čase ocitl před marylebonským kostelem. Tichá třída se podobala dlouhé stuze vyleštěného stříbra, sem a tam postrakacené temnými arabeskami měnících se stínů. Do daleka se vinula řada blikajících luceren a před jedním domkem, obehnaným zdí, stála osamělá drožka, v níž spal kočí. Lord Artur rychle zamířil směrem k Portland Place a chvílemi se ohlížel, jako by se bál, že jde někdo za ním. Na rohu Rich Street stáli dva muži a četli si malou vyhlášku na plakátovišti. Lorda Savila zachvátila podivná zvědavost a zabočil přes ulici k nim. Když přišel blíž, padlo mu do oka slovo VRAŽDA, vysázené černým písmem. Zarazil se a tváře mu zalila sytá červeň. To oznámení nabízelo odměnu za jakousi informaci, jež by mohla vést k dopadení muže střední výšky, ve věku mezi třicátým a čtyřicátým rokem, s buřinkou, v černém plášti a kostkovaných kalhotách a s jizvou na pravé líci. Četl si to znovu a znovu a v duchu uvažoval, jestli toho ubožáka opravdu dopadnou a kde asi přišel k té jizvě. Možná že jednoho krásného dne bude po londýnských zdech vylepeno i jeho jméno. Jednoho krásného dne bude možná i na jeho hlavu vypsána odměna.

To pomyšlení ho zděsilo, že se mu až udělalo nevolno. Otočil se na podpatcích a prchal do noci.

Kudy jde, to si sotva uvědomoval. Později si matně vzpomínal, že se potácel labyrintem špinavých domů, že zabloudil v obrovité pavučině pochmurných ulic a teprve za jasného úsvitu se konečně dostal na Piccadilly Circus. Když se pak loudal domů k Belgrave Square, potkal veliké káry, mířící ke Covent Garden. Povozníci příjemných opálených tváří a hrubých kudrnatých vlasů si ve svých bílých halenách vyšlapovali ráznými dlouhými kroky, práskali biči a chvílemi na sebe pokřikovali; na ohromném šedém koni, který byl v čele těch řinčících potahů, seděl buclatý klučik s kytkou petrklíčů na dřevém klobouku, ručkama se pevně držel hřívý a smál se na celé kolo; a vysoké kupy zeleniny vypadaly proti ranní obloze jako hromady nefritu, jako hromady zeleného nefritu na pozadí růžových plátků jakési divukrásné růže. Lord Artur pocítoval zvláštní dojetí, které si nedovedl vysvětlit. V tom křehkém půvabu jitra bylo cosi nevýslovně tklivého a mladý muž přemýšlel o všech dnech, které se rozbřeskují v kráse a končí v bouři.

Vždyť i tito venkované s těmi drsnými dobrosrdečnými hlasy a bezstarostnými způsoby vídají vlastně zcela neobvyklý Londýn. Londýn bez nočních hříchů a denního kouře, metropoli sinavou, strašidelnou, pusté město hrobů. Co si o tom městě asi myslí? Vědí vůbec něco o jeho nádhře a o jeho hanbě, o jeho šílených, šarlatově zbarvených radovánkách a o jeho hrůzném hladu, o všem, co od úsvitu do soumraku počíná a pohřbívá? Pro ně je to patrně jen tržiště, kam přivázejí na prodej své plodiny, kde pobudou nanejvýš pár hodin a odkud odjedou, když jsou ulice

ještě tiché a domy ponořené do spánku. Lord Artur se za nimi díval se zalíbením. I s tou svou neotesaností, v těch těžkých okovaných botách a s tou neladnou chůzí přinášeli s sebou kus Arkádie. Bylo na nich znát, že žijí s přírodou a ta že je naučila klidu. Lord Artur jim záviděl všechno to, co neznali.

Ve chvíli, kdy došel na Belgrave Square, byla už obloha slabounce modrá a v zahradách začínali švitořit ptáci.

III

Když se lord Artur probudil, bylo už dvanáct a do pokoje mu skrze hedvábné záclony slonovinové barvy proudilo polední slunce. Vstal a vyhlédl z okna. Nad velikým městem se vznášel lehký opar horka a střechy domů byly jako z matného stříbra. Dole na náměstí se v rozkmitané zeleni jako bílí motýli míhaly nějaké děti a chodník byl plný lidí mířících k sadům. Ještě nikdy se lordu Arturovi nezdál život rozkošnější, ještě nikdy se necítil tak dalek špatností.

Pak mu komorník přinesl na podnosu šálek čokolády. Když ji vypil, odhrnul těžkou portiéru z broskvového plyše a vstoupil do koupelny. Shora, skrze tenké onyxové desky, se do ní měkce vkrádalo světlo a voda v mramorové nádrži se třpytila jako měsíční kámen. Kvapně se do ní vnořil, až se chladivé vlnky dotkly jeho hrdla a vlasů, a potom se do ní potopil i celou hlavou, jako kdyby chtěl ze sebe smýt špínu nějaké hanebné vzpomínky. Když z vody vystoupil, byl bezmála klidný. V té chvíli ho cele ovládl skvostný

pocit tělesný, což se u delikátně utkaných povah přihází velmi často, neboť smysly, stejně jako plameny, dovedou právě tak očišťovat jako hubit.

Po přesnídávce se natáhl na divan a zapálil si cigaretu. Na římse krbu stála v rámu ze vzácného starého brokátu velická fotografie Sibylly Mertonové, jak ji poprvé spatřil na plese u lady Noelové. Přeladně utvářená hlavinka se lehce skláněla k jedné straně, jako kdyby štíhlý, třtinu připomínající krk mohl stěží unést břímě tolika krás; rty se trochu rozvíraly a vypadaly jako stvořené pro sladkou hudbu; a ze zasněných očí hleděla všeska něžná čistota dívčího věku. V hebkých přiléhavých šatech z crépe de chine a s velikým vějířem v podobě listu vypadala jako jedna z těch útlých figurek, jež lze nalézt v olivových hájích u Tanagry; i v jejím postoji a držení těla bylo něco z řecké graciéznosti. Nebyla však petite. Měla prostě dokonalé proporce – což je tak vzácné ve věku, kdy tolik žen dosahuje buď nadživotní velikosti, nebo naprosté bezvýznamnosti.

Teď, když se na ni díval, byl lord Artur proniknut hroznou lítostí, jaká se rodí z lásky. Cítil, že kdyby se s ní oženil, když mu nad hlavou visí rozsudek vraždy, spáchal by zradu podobnou zradě Jidášově, hřích horší, než o jakém se kdy snilo Borgiovi. Jaké by je to čekalo štěstí, když on může být každou chvíli povolán, aby vyplnil prorocství vepsané mu do dlaně? Jaký by to žili život, dokud osud drží na váškách ten děsný úděl? Ten sňatek je nutno za každou cenu odložit. K tomu se už pevně rozhodl. Třebaže tu dívku tak žhavě miloval, třebaže pouhý dotek jejich prstů, když seděli

vedle sebe, rozechvíval každičkový nerv v jeho těle úžasnou rozkoší, jasně rozpoznával, jaká je jeho povinnost, a plně si uvědomoval, že nemá právo si ji vzít, dokud nespáchá tu vraždu. Teprve potom bude moci se Sibylou Mertonovou stanout před oltářem a vložit jí svůj život do rukou bez obav, že se dopouští špatnosti. Teprve potom ji bude moci sevřít do náručí s vědomím, že se za něho nikdy nebude muset červenat, že nikdy nebude muset v zahanbení klopat hlavu. Nejdříve si musí odbýt tu vraždu; a čím dříve, tím lépe pro oba.

Mnozí muži v jeho postavení by byli dali přednost pohodlné cestičce milkování před trnitým výstupem k povinnosti; avšak lord Artur byl příliš svědomitý, aby kladl požitky nad zásady. V jeho lásce bylo víc než pouhá vášně; Sibyla znamenala pro něho symbol všeho dobrého a ušlechtilého. Na okamžik pocítil zcela přirozený odpor k tomu, co mu bylo uloženo vykonat, ale to záhy přešlo. Srdce mu říkalo, že to nebude hřích, ale oběť; a rozum mu připomínal, že mu stejně nic jiného nezbyvá. Musel si vybrat, chce-li žít pro sebe nebo pro druhé, a třebaže úkol, který dostal, byl nepochybně hrůzný, věděl, že nesmí připustit, aby sobectví triumfovalo nad láskou. Každý z nás bývá dříve či později vyzván, aby učinil podobné rozhodnutí – každému z nás bývá jednou položena podobná otázka. Lorda Artura to potkalo záhy – dříve než mu zkazil povahu vypočítavý cynismus středního věku, dříve než mu rozleptal srdce mělký módní egocentrismus dnešní doby – a on před svou povinností nezaváhal. Jeho štěstím ovšem

také bylo, že nebyl žádný snílek nebo zahálčivý dilettante. Kdyby byl býval takový, pak by byl váhal, jako Hamlet, a nerozhodnost by byla zmařila jeho předsevzetí. On byl však člověk v podstatě praktický. Život znamenal pro něho spíše činy než uvažování. Měl prostě tu vlastnost ze všech nejvzácnější – zdravý rozum.

Ty divé, zmatené pocity z uplynulé noci byly už v tuto chvíli beze zbytku tytam a na své šílené bloudění z ulice do ulice, na lítá muka svého rozrušení se teď lord Artur ohlížel téměř zahanbeně. Vedle jeho nynějších nefalšovaných strastí připadalo mu to všechno neskutečné. Jak jen mohl být tak bláhový a rozhorlovat se a rozhořčovat nad něčím, co je nevyhnutelné!

Teď ho trápil jediný problém: koho z tohoto světa sprovodit? Nebyl totiž slepý ke skutečnosti, že vražda – stejně jako obřady světa pohanského – vyžaduje nejen kněze, ale také oběť. Ale ježto nebyl génius, neměl žádné nepřátele a byl si ovšem také vědom, že teď není vhodný čas k ukončení nějaké osobní zášti nebo nechuti, neboť posláním, k němuž byl vybrán, bylo vznešeně a slavnostně vážné.

Napsal si tedy na arch dopisního papíru seznam svých přátel a příbuzných a po pečlivé úvaze se rozhodl pro lady Clementinu Bauchampovou, milou starou dámu, která bydlela v Curzon Street a byla jeho vzdálenou tetou z matčiny strany. Měl lady Clem, jak jí každý říkal, odjakživa velmi rád, a poněvadž byl sám značně zámožný, zdědiv v den své plnoletosti celé jmění po lordu Rugbym, nepřicházelo tu v úvahu, že by měl z její smrti nějaký mrzký finanční

prospěch. Věru čím déle o tom přemýšlel, tím přesvědčivější měl pocit, že teta je ta pravá osoba, a ježto si uvědomoval, že každý odklad by byl nepoctivostí vůči Sibyle, rozhodl se pustit se okamžitě do příprav.

Především se ovšem musel vyrovnat s chiromantem; usedl tedy k sheratonskému psacímu stolku, který stál ne daleko okna, vystavil šek na 105 liber, splatný na řád pana Septima Podgerse, vložil ho do obálky a nařídil sluhovi, aby ho doručil do West Moon Street.

Pak si zatelefonoval do svých stájí pro kočár a oblékl se do vycházkových šatů. Když vycházel z pokoje, ohlédl se na fotografii Sibyly Mertonové a přísahal, že ať se stane cokoli, nikdy jí neprozradí, co udělal pro její blaho, že pro vždy uchová jen ve svém srdci tajemství své obětavosti.

Cestou do Buckinghamského klubu se zastavil v květinářství a poslal Sibyle nádherný koš narcisů s něžně bílými okvětimi a jásavě žlutočervenými korunkami, a jakmile dorazil do klubu, odebral se rovnou do knihovny, zazvonil a nařídil číšníkovi, aby mu přinesl citronovou limonádu a nějakou knihu o jedech. Došel už totiž k úsudku, že jed bude při té nepříjemné akci prostředkem nejvýhodnějším. Všechno, co zavánělo osobním násilím, se mu nesmírně protivilo, nemluvě o tom, že si toužebně přál zavraždit lady Clementinu nějak tak, aby to nevzbudilo pozornost veřejnosti, ježto nesnesl pomyslení, že by ho lady Windermerová předváděla jako svého zvlášť proslulého lva, nebo že by jeho jméno figurovalo v člancích společenských plátků. Musel také myslet na Sibyliny rodiče, kteří byli poněkud

staromódní a mohli by se případně postavit proti jeho sňatku, kdyby se vyskytlo něco jako skandál, ačkoli si byl jist, že kdyby jim mohl vyložit holá fakta toho případu, byli by určitě první, kdož by dovedli pochopit pohnutky, které ho vedly. Měl prostě všechny důvody, aby se rozhodl pro jed. Ten je zaručeně spolehlivý, nehlučný a vylučuje nutnost drastických scén, k nimž měl jako každý Angličan zakořeněný odpor.

Ve vědě o jedech se však pohříchu vůbec nevyznal, a ježto číšník nedokázal najít v knihovně nic jiného než Ruffova průvodce a Baileyho magazín, jal se police knihovny prohledávat sám a posléze přišel na sličně vázanou Farmakopoeu a na výtisk Erskinovy Toxikologie, vydané péčí Sira Mathewa Reida, předsedy Královské lékařské komory a jednoho z nejstarších členů Buckinghamského klubu, do něhož byl zvolen omylem místo někoho jiného; toto contretemps vedení klubu tak rozzuřilo, že když se objevil ten pravý kandidát, byl jednomyslně odmítnut. Technická terminologie obou knih byla však pro lorda Artura notnou hádankou a už začal litovat, že v Oxfordu nevěnoval větší pozornost klasickým jazykům, když tu v druhém dílu Erskina našel velmi poutavý a vyčerpávající výklad o vlastnostech akonitinu, psaný obstojně srozumitelnou angličtinou. To je přesně ten jed, který potřebuje! Účinkuje rychle, ba téměř okamžitě, nepůsobí pražádné bolesti, a když se požije v želatinové kapsličce – tak to právě doporučuje sir Mathew – nemá ani nepříjemnou chuť. Lord Artur si tudíž poznamenal na manžetu, jaké množství postačí na

smrtící dávku, vrátil knihy, odkud je vzal, a vydal se po St. James's Street k veliké lékárně pánů Pestla a Humbeyho. Pana Pestla, který aristokracii obsluhoval vždycky osobně, žádost lorda Artura značně udivila a velice uctivým tónem zamumlal cosi o nutnosti lékařského předpisu. Jakmile však lord Artur vysvětlil, že to potřebuje pro ohromného norského hafana, kterého je nucen se zbavit, jelikož jeví známky počínající vztekliny a dvakrát už kousl do lýtka kočího, pan Pestle se naprosto uklidnil, vyslovil lordu Arturovi obdiv nad jeho znalostmi z toxikologie a okamžitě dal žádaný přípravek vyhotovit.

Lord Artur vložil kapsličku do hezké maličké stříbrné bonboniérky, kterou zahlédl v jedné výkladní skříni v Bond Street, zahodil ošklivou lékárnickou krabičku od Pestla a Humbeyho a ihned se rozjel k lady Clementině.

„Poslechněte, monsieur le mauvais sujet,“ zvolala stará dáma, když vstoupil do pokoje, „pročpak vy se na mě jakživ nepřijdete podívat?“

„Vždyť já nenajdu chvíličku ani pro sebe, milá lady Clem,“ řekl s úsměvem lord Artur.

„To asi proto, že celé dny couráte po městě se slečnou Sibylou Mertonovou, nakupujete chiffons a žvaníte nesmysly. Já nechápu, proč lidi nadělají s tím ženěním a vdáváním tolik cirátů. Nám se za mých mladých let ani nesnilo, že bychom mohli takhle vrkat a cukrovat na veřejnosti, ba ani v soukromí ne.“

„Ujišťuji vás, lady Clem, že jsem Sibylu neviděl celých čtyřiaadvacet hodin. Ta teď, pokud vím, patří jen a jen svým modistkám.“

„Aha, tak proto jdete navštívit takovou ošklivou starou bábu, jako jsem já! Aspoň kdybyste si vy muži vzali ze mě ponaučení! On a fait des folies pour moi – a koukejte, co je ze mě teď! Jsem prolezlá revmatismem, nosím paruku a pořád mám špatnou náladu. Nebýt drahé lady Jansenové, která mi posílá všechny nejnemravnější francouzské romány, které sežene, nevím, jak bych ty dny přežila. Doktoři, ti nejsou vůbec k ničemu, ti dovedou jenom tahat z lidí peníze. Nemají ani medicínu, aby mě tak nepálila žáha.“

„Na to právě jsem vám přinesl lék, lady Clem,“ pravil lord Artur vážně. „Něco báječného, vynalezl to nějaký Američan.“

„Americké vynálezy moc ráda nemám, Arture, ne, ne, ty ráda nemám. Přečetla jsem v poslední době pár amerických románů, a ty neměly hlavu ani patu.“

„Ale tohle má hlavu i patu, lady Clem. Tohle vás vyléčí dokonale, spolehněte se. Musíte mi slíbit, že to vyzkoušíte.“ A lord Artur vytáhl z kapsy krabičku a podal ji staré dámě.

„No, ta krabička je rozkošná, Arture. Opravdu mi ji věnujete? A tohle je ta báječná medicína? Vypadá jako bonbónek. Já si ji vezmu hned.“

„Pane na nebi, to ne!“ vykřikl lord Artur a pevně ji chytil za ruku. „To nesmíte, lady Clem! To je homeopatická medicína, a kdybyste si ji vzala, když vás zrovna žáha nepálí, tak by vám strašně uškodila. Počkejte, až vás to zase chytí, a pak si ji vezměte. A to budete koukat, jaký to bude mít účinek.“

„Já bych si to nejradši vzala hned,“ řekla lady Clementina, zvedajíc maličkou průhlednou kapsličku s rozhoupa-

nou bublinou tekutého akonitinu proti světlu. „Určitě je to výborné. Já totiž sice nesnáším doktory, ale hrozně ráda užívám medicíny. Ale prosím, schovám si to, až mě to zas popadne.“

„A kdy to asi bude?“ ptal se dychtivě lord Artur. „Bude to brzy?“

„Já doufám, že teď budu mít pokoj aspoň týden. Hrozně mě to potrápilo včera ráno. Ale člověk nikdy neví.“

„Ale do konce tohoto měsíce vás to určitě ještě chytne, vidíte, lady Clem?“

„To asi bohužel ano. Ale vy jste dneska samá účast, lorde Arture! Ta Sibyla vás vážně vychovala. Ale teď musíte běžet, protože ke mně přijde na večeři pár strašně nudných lidí, které člověk nepřiměje, aby někoho pomlouvali, a kdybych se teď trochu neprospala, tak u té večeře, jak se znám, nevydržím vzhůru. Sbohem, Arturku, a pozdravujte Sibylu. A moc vám děkuju za tu americkou medicínu.“

„Nezapomenete si ji vzít, lady Clem, vidíte, že ne?“ řekl lord Artur a zvedl se.

„To víte, že ne, vy hlupáčku. Jste moc hodný, že na mě tak myslíte, a já vám napíšu, kdybych toho potřebovala víc.“

Lord Artur odešel z domu lady Clementiny ve výtečné náladě a s pocitem nesmírné úlevy.

A večer si rozumně pohovořil se Sibylou Mertonovou. Řekl jí, že se znenadání ocitl v hrozně svízelné situaci, z níž mu čest a smysl pro povinnost nedovolují se vyvléci; že tedy jejich sňatek musí být prozatím odložen, protože do té doby, než se z té strašlivé šlamastyky vymotá, není člověkem

svobodným. Snažně ji prosil, aby mu důvěřovala a neměla žádné pochybnosti o jejich budoucnosti. Všechno dobře dopadne, jen je třeba mít trpělivost.

Ten rozhovor se odehrál ve skleníku domu pana Mertonu v Park Lane, kde lord Artur jako obyčejně večerel. Sibiyla vypadala šťastnější než kdy jindy a lord Artur byl na okamžik v pokušení zachovat se zbaběle, napsat si lady Clementině o tu pilulku a nechat běžet dál přípravy k svatbě, jako kdyby na světě neexistoval žádný pan Podgers. Leč brzy se projevilo jeho lepší já a on nezakolísal, ani když se mu Sibiyla vrhla v pláči do náruče. Krásný pocit, který zčeřil jeho smysly, dotkl se také jeho svědomí. Uvědomil si, že by se dopustil špatnosti, kdyby kvůli několika měsícům rozkoší poplenil tak čistoucký život.

Zůstal u Sibiyla až skoro do půlnoci, utěšoval ji a za to se sám dával utěšovat a nazítří odcestoval časně zrána do Benátek, když předtím napsal mužný, pevný dopis panu Mertonovi, že svatbu je nutno odložit.

IV

V Benátkách se sešel se svým bratrem lordem Surbitonem, který tam náhodou připlul na své jachtě z Korfu. Oba mladí muži strávili spolu rozkošných čtrnáct dní. Dopoledne se projížděli na koních po Lidu nebo se v dlouhé černé gondole plavili křížem krážem po zelených kanálech; odpoledne si obyčejně zvali hosty na jachtu, a večer jídali u Floriana a pak vždy vykouřili bezpočtu cigaret na Piazzu.

Přesto však nebylo lordu Arturovi nijak blaze. Den co den pročítal v Timesech sloupce úmrtních oznámení,

doufaje, že tam najde zprávu o skonu lady Clementiny, ale den co den se dožil zklamání. Začínal se bát, že tetu stihla nějaká nehoda, a často litoval, že jí hned tenkrát nedovolil vzít si ten akonitin, když tolik toužila vyzkoušet jeho účinek.

I v dopisech od Sibylly, třebaže byly plné lásky, důvěry a něhy, se často ozýval velmi smutný tón a lord Artur míval chvílemi dojem, že už je od ní odloučen navždy.

Lord Surbiton měl po čtrnácti dnech Benátek až po krk a rozhodl se odjet podél pobřeží do Ravenny, neboť se dověděl, že v tamním Pinetu jsou skvostné lovy na sluky. Lord Artur zprvu rozhodně odmítal jet s ním, ale Surbiton, kterého měl neobyčejně rád, ho nakonec přesvědčil, že kdyby zůstal u Danielliho sám, ukousal by se tam nudou, a tak patnáctého ráno za silného severovýchodního větru vypluli na dosti neklidné moře. Zalovili si znamenitě a bezstarostný život na čerstvém vzduchu vrátil zas tvářím lorda Artura zdravou barvu. Ale kolem dvaadvacátého se ho znovu začal zmocňovat neklid, protože nevěděl, co je s lady Clementinou, a přes všechny Surbitonovy protesty se posléze rozjel vlakem zpátky do Benátek.

Když vystupoval z gondoly na schodišti před hotelem, sám hoteliér mu vyběhl naproti se svazkem telegramů. Lord Artur mu je přímo vyškubl z ruky a rychle je otvíral. Všechno se zdařilo! Lady Clementina v noci ze sedmnáctého náhle zesnula.

První myšlenka lorda Artura platila Sibylle a hned jí telegraficky oznámil, že se neprodleně vrací do Londýna. Nato přikázal sluhovi, aby hned večerní poštou odeslal jeho věci, poslal gondoliérům, kteří ho vozili, pětinasobek toho,

co jim byl dlužen podle jejich tarifu, a pak lehkým krokem a s rozjásaným srdcem vyběhl do svého apartmá. Tam ho čekaly tři dopisy. Jeden byl od Sibylly a překypoval účastenstvím a projevy soustrasti. Z těch druhých dvou byl první od jeho matky a druhý od právního zástupce lady Clementiny. Toho osudného večera byla zřejmě stará dáma na večeri u vévodkyně a kdekoho tam okouzila svým vtípem a espretem, odešla však dost brzy domů, nařikajíc, že ji pálí záha. Ráno ji pak našli v posteli mrtvou a bylo zjevno, že skonala bezbolestně. Okamžitě byl povolán sir Mathew Reid, ale pochopitelně se už nedalo nic dělat a pohřeb byl stanoven na dvaadvacátého. Několik dní před svou smrtí sepsala lady Clementina poslední vůli a odkázala lordu Arturovi svůj domek v Curzon Street s veškerým zařízením, všechny své osobní movitosti a obrazy, s výjimkou sbírky miniatur, která má připadnout její sestře lady Margaret Ruffordové, a ametystového náhrdelníku, který má dostat Sibyla Mertonová. Celý ten majetek nemá valnou cenu, ale pan Mansfield, tetin právní zástupce, si naléhavě přeje, aby se lord Artur vrátil pokud možno ihned, ježto lady Clementina zanechala spoustu nezaplacených účtů a nevedla si žádné knihy příjmů a vydání.

Lorda Artura velice dojalo, že na něho lady Clementina tak laskavě pamatovala, a uvědomoval si, že velkou zásluhu o to má pan Podgers. Ale láska k Sibylle převládla nad všemi jeho ostatními pocity a vědomí, že splnil svou povinnost, naplnilo ho klidem a uspokojením. Když dorazil do Londýna, cítil se dokonale šťastný.

Mertonovi ho uvítali velice mile. Sibyle musel slíbit, že už nikdy nepřipustí, aby se cokoli postavilo mezi ně, a svatba byla pevně stanovena na den sedmého června. Život mu znovu připadal jasný a krásný a všechna jeho někdejší radostnost se mu zase vrátila.

Avšak jednoho dne, když se Sibylou a s právním zástupcem lady Clementiny chodil po domě v Curzon Street, pálil balíky vybledlých dopisů a vyprazdňoval zásuvky plné starého haraburdí, dívce se pojednou vydral z hrdla polohlasitý radostný výkřik.

„Copak jste to našla, Sibylo?“ ptal se lord Artur a s úsměvem vzhlédl od své práce.

„Tuhle roztomilou stříbrnou bonboniérku, Arture. Jé, ta je hezounká! A taková zvláštní! Vidíte, že si ji mohu vzít? Ty ametysty mi stejně nebudou slušet, dokud mi nebude přes osmdesát.“

Byla to ta krabička, v níž byl před časem akonitin.

Lord Artur se zarazil a tváře se mu lehce uzarděly. Skoro už zapomněl, co udělal, a že mu to teď připomněla právě Sibyla, kvůli níž všechny ty úzkosti přestál, to mu připadalo jako neuvěřitelná shoda okolností.

„Ovšemže si ji můžete vzít, Sibylo. Tu jsem chudince lady Clem dal já.“

„Děkuju, Arture. A mohu si nechat taky ten bonbónek? To jsem nevěděla, že lady Clementina měla ráda cukroví. Myslela jsem, že to byla taková intelektuálka.“

Lord Artur smrtelně zbledl a mozkiem mu prolétla strašlivá myšlenka.

„Bonbónek, Sibylo? Jaký bonbónek?“ řekl ochablým, chraptivým hlasem.

„Je tu všeho všudy jen jeden. A vypadá nějak staře a zaprášeně, takže na něj nemám vůbec chuť. Ale co je vám, Arture? Vždyť vy jste jako křída!“

Lord Artur přeběhl pokoj a chňapl po krabičce. Ležela v ní ta jantarová kapslička s bublinou jedu. Tak lady Clementina zemřela přirozenou smrtí!

Otřes z toho objevu ho div neporazil. Mrštil kapsličkou do krbu a se zoufalým výkřikem se sesul na pohovku.

V

Druhý odklad svatby velice zarmoutil pana Mertona a lady Julie, která si už k těm obřadům dala ušít šaty, usilovně přemlouvala Sibylu, aby se s lordem Arturem prostě rozešla. Ale Sibyla už vložila do Arturových rukou celý svůj život, a tak, třebaže svou matku horoucně milovala, žádná z námitek lady Julie neotřásla její věrností. A pokud jde o samotného lorda Artura, tomu trvalo celé dny, než se probral ze svého strašného zklamání, a na nějaký čas mu dočista povolily nervy. Záhy se však uplatnil jeho vynikající zdravý rozum a jeho logický a praktický duch ho nenechal dlouho na pochybách o tom, co má dělat. Když jed tak dokonale selhal, je zřejmě nutno udělat pokus s dynamitem nebo s nějakou jinou výbušninou.

Probral tedy znovu seznam svých přátel a příbuzných a po pečlivé úvaze se rozhodl vyhodit do povětří svého strýce, který byl děkanem v Chichesteru. Děkan, člověk

velice učený a kultivovaný, měl neobyčejnou zálibu v hodinách a nashromáždil už báječnou sbírku přerůzných ukazatelů času od patnáctého století až po dnešek, a tak se lord Artur domníval, že mu tento koníček dobrého děkana dává jedinečnou možnost uskutečnit, co si předsevzal. Kde sehnat ďábelský stroj, to byl ovšem zcela jiný problém. Londýnský adresář neposkytoval v tomto směru žádné informace a požádat o radu Scotland Yard, to se lordu Arturovi zdálo pramálo slibné, protože tam vždycky vědí o akcích dynamitníků, teprve když dojde k nějaké explozi, a i pak toho vědí pramálo.

Najednou si však vzpomněl na svého přítele Ruvalova, mladého Rusa, velice revolučního smýšlení, s kterým se minulou zimu seznámil u lady Windermereové. Hrabě Ruvalov se zdánlivě zabýval psaním životopisu Petra Velikého a do Anglie přijel prostudovat dokumenty, vztahující se k údobí, kdy se zde tento car zdržoval jako lodní tesař; všeobecně se však soudilo, že je to agent nihilistů, a že ho ruské vyslanectví v Londýně moc rádo nevidí, o tom nebylo nejmenších pochyb. Lord Artur si byl jist, že to je člověk, jakého potřebuje, a jednou ráno se za ním rozjel do jeho bytu v Bloomsbury, aby ho požádal o radu a o přispění.

„Tak vy jste se dal se vší vážností na politiku?“ pravil hrabě Ruvalov, když mu lord Artur vyložil, proč přišel; ale lord Artur, který se nerad chlubil jakýmkoli cizím peřím, se cítil povinen doznat, že se ani sebeméně nezajímá o sociální otázky a že ten ďábelský stroj potřebuje k účelům ryze rodinným, jež se týkají pouze a jedině jeho samotného.

Hrabě Ruvalov na něj několik okamžiků ohromeně zíral a pak, vida, že mluví zcela vážně, napsal na kus papíru nějakou adresu, opatřil ten papír parafou a podal mu ho přes stůl.

„Scotland Yard by za tuhle adresu dal spoustu peněz, kamaráde.“

„Ten ji nedostane, to se nebojte,“ zvolal se smíchem lord Artur; vřele stiskl mladému Rusovi ruku, seběhl dolů, přečetl si tu adresu, a nařídil kočímu, aby ho zavezl na Soho Square.

Tam ho propustil a zvolna kráčel po Greek Street, až dorazil k místu zvanému Bayle's Court. Prošel průchodem a ocitl se v bizarní cul-de-sac, kterou zřejmě okupovala nějaká prádelna, neboť mezi domy tu byla rozprostřena účinná síť prádelních šňůr a v ranním vzduchu se třepotalo bílé prádlo. Došel až na konec a zaklepal na dveře zeleného domku. Po nějaké chvíli, během níž se každíčké okno do dvora proměnilo v nepřehledný chumel civějících tváří, otevřel ty dveře cizinec značně neurvalého vzhledu a velmi bídnou angličtinou se návštěvníka zeptal, v jaké přichází záležitosti. Lord Artur mu podal papírek, který dostal od hraběte Ruvalova. Když se na něj cizinec podíval, uklonil se a uvedl lorda Artura do velmi ošumělého průčelního salónku v přízemí a za několik okamžiků se přihnál Herr Winkelkopf, jak ho nazývali v Anglii, u krku ubrousek, značně potřísněný vínem, a v levici vidličku.

„Posílá mě k vám hrabě Ruvalov,“ řekl lord Artur a uklonil se, „a já bych si s vámi nesmírně rád krátce

pohovořil v jisté obchodní záležitosti. Jmenuji se Smith, Robert Smith, a přál bych si, abyste mi opatřil nějaké výbušné hodiny.“

„Velice mě těší, lorde Arture,“ pravil se smíchem bodrý malý Němec. „Neděste se, prosím, to je moje povinnost kdekoho tady znát, a vás jsem, jak si vzpomínám, viděl jednou večer u lady Windermereové. Doufám, že se Její Milosti daří dobře. Nesedl byste si laskavě ke mně, než dojím snídani? Mám tu báječnou pâté a moji přátelé tvrdí ve své laskavosti, že moje rýnské je lepší než to, co se podává na německém vyslanectví.“ A lord Artur neměl ani kdy se vzpamatovat z údivu nad tím, že byl poznán, a už seděl v zadním pokoji, popíjel z bleděžlutého vinného poháru s císařským monogramem přelahodné markobrunnské a co nejprátelštěji se bavil s věhlasným konspirátořem.

„Pro export se výbušné hodiny příliš nehodí,“ pravil Herr Winckelkopf. „I když totiž úspěšně projdou celníci, železniční doprava je tak nespolehlivá, že obyčejně explodují dřív, než došly na místo určení. Ale jestli je chcete pro domácí potřebu, pak vám mohu dodat zboží prvotřídní a zaručuji vám, že budete s jeho účinkem spokojeni. Smím se však zeptat, pro koho je to určeno? Jestli pro policii nebo pro někoho, kdo je ve spojení se Scotland Yardem, pak vám bohužel posloužit nemohu. Angličtí detektivové jsou naši nejlepší přátelé a já se vždy znovu a znovu přesvědčuji, že když se spolehneme na jejich hloupost, můžeme dělat, co je nám libo. Z těch tedy nemohu postrádat ani jediného.“

„Ujišťuji vás,“ řekl lord Artur, „že s policií to nemá společného pranic. Abych řekl pravdu, ty hodiny mají být pro chichesterského děkana.“

„No ne! To já neměl tušení, že smýšlíte tak vyhraněně protinábožensky. Tak smýšlí dneska velmi málo mladých lidí.“

„Bohužel mě přeceňujete, Herr Winckelkopf,“ pravil lord Artur s uzarděním. „O teologii nevím vůbec nic.“

„Je to tedy záležitost čistě soukromá?“

„Čistě soukromá.“

Herr Winckelkopf pokrčil rameny, odešel z pokoje a vrátil se za několik minut s kulatou tabulkou dynamitu, velikou asi jako penny, a s hezkými, nevelkými francouzskými hodinami, na nichž stála soška svobody zhotovená z falešného zlata a šlapající po hydře despotismu.

Lord Artur se rozzářil, když ty hodiny spatřil. „To je přesně to, co potřebuji,“ zvolal. „Jen mi vysvětlete, jak to funguje.“

„Ó, to je moje tajemství,“ odvětil Herr Winckelkopf, hledě na svůj vynález pohledem oprávněně pyšným. „Povězte mi, kdy si přejete, aby to vybuchlo, a já na ten okamžik nařídím aparát.“

„Dneska máme úterý. Kdybyste to mohl odeslat hned...“

„To nepůjde. Dodělávám důležité věci pro několik svých přátel v Moskvě. Ale mohl bych to odeslat zítra.“

„Úplně postačí,“ řekl zdvořile lord Artur, „když to bude doručeno zítra večer nebo ve čtvrtek ráno. A ten okamžik výbuchu, ten bychom stanovili řekněme na pátek, přesně na poledne. V tu dobu bývá děkan vždycky doma.“

„Na pátek na poledne,“ opakoval Herr Winckelkopf a poznamenal si to do veliké účetní knihy, kterou měl na psacím stole vedle krbu.

„A nyní mi laskavě povězte,“ řekl lord Artur, vstávaje ze židle, „kolik jsem vám dlužen.“

„To je taková maličkost, lorde Arture, že bych si za to nerad něco účtoval. Dynamit přijde na sedm šilinků, šest pencí, hodiny dělají tři libry deset a poštovné asi tak pět šilinků. S radostí vždycky vyhovím přátelům hraběte Ruvalova.“

„Ale vždyť jsem vám tím přidělal práci, Herr Winckelkopf.“

„Ó nikoli. Pro mě je to potěšení. Já nepracuji pro peníze, žiji výhradně pro své umění.“

Lord Artur tedy položil na stůl čtyři libry, dva šilinky a šest pencí, poděkoval malému Němci za laskavost, a když se mu podařilo odmítnout pozvání, aby se příští sobotu dostavil na malou studenou večeři a seznámil se s několika anarchisty, vyšel z domu a zamířil k Hyde Parku.

Příští dva dny prožil ve stavu krajního rozčilení a v pátek ve dvanáct hodin odjel do klubu a čekal tam na nejnovější zprávy. Ten tupec kustod však celé odpoledne vyřizoval jen depeše z různých částí země, oznamující dostihové výsledky, rozsudky v rozvodových řízeních, povětrnostní zprávy a tak podobně a telegraf vyťukával jen nudné podrobnosti o celonočním zasedání v poslanecké sněmovně a o bezvýznamné panice na burse. Ve čtyři hodiny přišly konečně večerníky a lord Artur se ztratil do knihovny,

odnášeje si Pall Mall, St. James's Gazette, Globe a Echo, což nesmírně popudilo plukovníka Goodchilda, jenž si chtěl přečíst zprávy o řeči, kterou pronesl ráno v Mansion House (o jihoafrických misiích a o tom, jak by bylo záhodno mít v každé provincii černého biskupa) a z jistých důvodů byl silně zaujat proti Evening News. Ani v jedněch novinách však nebyla ani sebemenší zmínka o Chichesteru a lordu Arturovi bylo jasno, že jeho atentát se zřejmě nezdařil. Byla to pro něho strašlivá rána a na nějaký čas mu opět vypověděly službu nervy.

Herr Winckelkopf, k němuž zašel hned nazítří, překypoval složitými omluvami a nabídl se, že dodá zdarma jiné hodiny nebo pouze za pořizovací cenu kufřík s nitroglycerinovými bombami.

Ale lord Artur už ztratil všechnu důvěru v třaskaviny a sám Herr Winckelkopf uznával, že dnes se všechno tak falšuje, že ani dynamit se už nedostane v čistém složení.

Nicméně, i když připouštěl, že s tím strojkem bylo asi něco v nepořádku, neztrácel naději, že by ty hodiny pořád ještě mohly explodovat, a jako příklad uvedl barometr, který poslal kdysi vojenskému guvernérovi v Oděse a který, třebaže byl načasován, aby vybuchl za deset dní, vybuchl až někdy za tři měsíce; pak sice, pravda, rozmetal na prach pouze služebnou, jelikož guvernér už před šesti týdny odjel z města, ale aspoň prokázal, že dynamit jako ničivá síla je v součinnosti s řídicím mechanismem agens mocný, byť poněkud nedochvilný.

Tyto úvahy lorda Artura trochu utěšily, ale i v tom směru byl odsouzen ke zklamání; za dva dny, když doma

vystupoval po schodišti, zavolala ho vévodkyně do svého budoáru a ukázala mu dopis, který právě přišel z děkanství.

„Jana píše rozkošné dopisy,“ pravila vévodkyně. „Tehle poslední si musíš přečíst. Ten je zrovna tak dobrý jako romány, co nám posílají z půjčovny.“

Lord Artur vzal dopis matce z ruky. Stálo v něm:

V děkanství v Chichesteru, 27. května

Předrahá tetičko,

mnohokrát vám děkuji za ten flanel pro sdružení Dorka a také za ten kartoun. Zcela s Vámi souhlasím, že je to nerozum, když chce ta chudina nosit pěkné věci, jenže dneska je kdekdo takový radikál a bezbožník, že lidi těžko přesvědčíte, že by se neměli snažit oblékat jako vyšší vrstvy. Já už vážně nevím, kam to spějeme. Jak správně říkává tatíček ve svých kázáních, žijeme v dobách úpadku víry.

Doma jsme měli velikou legraci s hodinami, které minulý čtvrtek poslal tatíčkoví nějaký neznámý obdivovatel. Přišly vyplacené v dřevěné bedýnce z Londýna. Tatíček se domnívá, že mu je poslal někdo, kdo četl to jeho pozoruhodné kázání „Jest svévole svobodou?“, jelikož na těch hodinách je ženská postava, která má na hlavě cosi, o čem tatíček říká, že je to frygická čapka. Mně se nezdá moc slušivá, avšak tatíček říká, že je historická, tak je to s ní asi v pořádku. Parker ty hodiny vybalil a tatíček je postavil na krb do knihovny a my jsme tam všichni v pátek v poledne seděli, když tu jsme slyšeli, právě když hodiny odbíjely dvanáctou, takový bzukot a z podstavce té figury se vyvalil maličký

obláček kouře a ta bohyně svobody spadla a o mřížku před krbem si přerazila nos. Marie se dost polekala, ale ono to bylo tak legrační, že James a já jsme se váleli smíchy, a dokonce i tatíčka to pobavilo. Když jsme pak ty hodiny prohlíželi, tak jsme přišli na to, že je to vlastně takový budík a že když se nařídí na určitou hodinu a pod takové kladívko se dá trošku střelného prachu a kapsle, tak to bouchne, kdy člověk chce. Tatíček říkal, že to v knihovně zůstat nesmí, když to dělá rámus, a tak si to Reggie odnesl do pokojíčku, kde se učí, a tam si celý den dělá maličké výbuchy. Myslíte, že by měl Artur radost, kdyby něco takového dostal jako svatební dar? Zřejmě je to teď v Londýně móda. Tatíček říká, že by to mohlo udělat mnoho dobrého, jelikož to názorně ukazuje, že svoboda nemůže vydržet, ale že musí padnout. Tatíček říká, že svobodu vymysleli za Francouzské revoluce. Strašné, že?

Já teď musím jít do Dorky, a přečtu jim tam ten Váš ohromně poučný dopis. Svatá pravda, nejdražší tetičko, ten Váš názor, že lidé jejich životní úrovně by měli nosit jen to, co jim nesluší. Musím říci, že je to až absurdní, ty jejich starosti o parádu, když je tolik důležitějších věcí na tomto i na onom světě. Mám radost, že ten květovaný popelín se Vám tak dobře osvědčil a ty krajky že se netrhají. Ten žlutý satén, co jste mi laskavě darovala, si vezmu ve středu k panu biskupovi a myslím, že bude vypadat moc pěkně. Dala abyste na něj mašle nebo ne? Paní Jenningsová říká, že teď se mašle moc nosí a spodnička že by měla mít volánky. Reggie zrovna udělal další výbuch a tatíček nařídil, aby se ty

hodiny daly do stáje. Myslím si, že teď se už tatíčkovi nelíbí jako v první chvíli, i když se pořád cítí polichocen, že mu někdo poslal tak hezounkou a důmyslnou hračku. Je z toho vidět, že lidé čtou jeho kázání a že si z nich berou ponaučení. Tatíček vzkazuje pozdravení a James, Reggie i Marie ovšem také a já doufám, že strýčka Cecila už tolik nezlobí ta jeho pakostnice a velice na Vás, drahá tetičko, vzpomínám.

Vaše milující neteř Jane Percyová

P. S. Napište mi, prosím Vás, ohledně těch mašlí. Jenningsová tvrdí, že je to velká móda.

Lord Artur se na ten dopis díval tak vážně a nešťastně, že se vévodkyně dala do smíchu.

„Arture, miláčku,“ zvolala, „jakživa už ti neukážu psaní od mladé dívky. Ale co jí mám napsat o těch hodinách? Já si myslím, že je to ohromný nápad. Sama bych si takové hodiny přála.“

„Já na nich nic zvláštního nevidím,“ řekl lord Artur se smutným úsměvem, políbil matku a odešel z pokoje.

Když došel nahoru, vrhl se na pohovku a do očí se mu nahrnuly slzy. Udělal pro tu vraždu, co jen mohl, a v obou případech ho naprosto bez jeho viny stihl nezdar. Tolik se snažil splnit svou povinnost a teď měl dojem, jako by ho zradil sám osud. Skličovalo ho poznání, jak neplodná jsou dobrá předsevzetí, jak marná je snaha zachovat se ušlechtilé. Snad aby ten sňatek nadobro odvolal. Sibylu by to

ovšem bolelo, ale tak vznešenou povahu, jako má ona, nemůže přece bolest zkazit. A jemu, jemu je už všechno jedno. Vždycky je někde nějaká válka, v které chlap může padnout, vždycky se najde nějaký důvod, pro který chlap může dát svůj život, a ježto jemu už neposkytuje život žádná potěšení, smrt ho nikterak neděsí. Ať osud ten rozsudek nad ním vykoná! On už nehne ani malíčkem, aby mu pomohl.

V půl osmé se oblékl a odešel do klubu. Tam byl Surbiton s partou mladíků a lord Artur s nimi musel povečeřet. Ale jejich bezobsažné řeči a jalové žerty ho nebavily, a tak si vymyslel, že má jakousi schůzku, a odešel, jakmile jim přinesli kávu. Když vycházel z klubu, kustod mu odevzdal dopis. Herr Winckelkopf ho v něm vyzýval, aby ho zítra večer navštívil a prohlédl si výbušné paraplíčko, které funguje při rozevření; je to nejnovější vynález, který mu byl právě doručen ze Ženevy. Lord Artur roztrhal dopis na malé kousíčky. Už se rozhodl, že zanechá všeho experimentování.

Pak zabrousil na nábřeží Temže, a dlouhé hodiny proseděl u řeky. Z hřívý hnědožlutých mraků vykukoval měsíc, připomínající oko nějakého lva, a vydutou nebeskou klenbu zdobily nespočetné hvězdy jako zlatý poprašek na purpurové báni. Na kalných vlnách řeky se tu a tam objevila nákladní lodice a odplula po proudu a v semaforech u trati se střídala zelená a šarlatová podle toho, jak po mostě rachotily vlaky. Po čase zadunělo z vysoké věže westminsterského paláce dvanáct úderů a pokaždé, když zazněl ten melodický zvon, noc jako by se zachvěla. Pak

světla u trati zhasla, až na jedinou osamělou lucernu, zářící jako veliký rubín na nějakém ohromném stěžni, a hřmění města sláblo.

Ve dvě hodiny se lord Artur zvedl a loudal se směrem k Blackfriars. Jak se zdá všechno neskutečné! Jako v nějakém zlém snu. Domy na druhé straně řeky vypadaly, jako by byly vystaveny z temnoty. Bylo by se dalo říci, že stříbro a stíny zmodelovaly svět zcela nově. Ohromná kupole chrámu sv. Pavla působila v zšeřelém vzduchu dojmem bubliny.

Když lord Artur dorazil ke Kleopatřině jehle, spatřil člověka, opřeného o zábradlí a hledícího na řeku, a když došel blíž k němu, ten člověk zvedl hlavu a přímo na obličej mu dopadlo světlo plynové lucerny.

Byl to chiromant pan Podgers! Nikdo se nemohl zmýlit v té tlustoučké, rozměklé tváři, v těch brýlích se zlatými obroučkami, v tom nanicovatém úsměvu, v těch smyslých ústech.

Lord Artur se zastavil. Hlavou mu bleskl skvělý nápad. Tiše se zezadu přikradl k panu Podgersovi. Pak ho znenadání popadl za nohy a shodil ho do Temže. Ozvalo se hrubé zaklení, těžké šplouchnutí a pak bylo všude ticho. Lord Artur se dychtivě zahleděl přes zábradlí, ale z chiromanta už nebylo vidět nic, jen cylindr, dělající piruety v měsícem ozářeném víru. A po chvíli se i ten cylindr potopil a po panu Podgersovi nezůstala žádná stopa. Jen na okamžik se lordu Arturovi zezdalo, že zahlédl nemotornou, nestvůrnou postavu škrábající se na schody u mostu, a popadl

ho děs z nového nezdaru, ale ukázalo se, že je to jen hra odražených světél, a když z mraku vysvitl měsíc, všecko to zmizelo. Konečně snad tedy splnil výnos sudby. Zhluboka vydechl úlevou a na rty mu přišlo jméno Sibylino.

„Něco vám tam spadlo, pane?“ řekl za ním náhle nějaký hlas.

Otočil se a spatřil strážníka se zlodějskou lampičkou.

„Nic důležitého, seržante,“ odvětil s úsměvem, kývl na drožku, která jela kolem, skočil do ní a zavolal na kočího, aby ho zavezl na Belgrave Square.

Po několik příštích dní kolísal mezi nadějí a strachem. Zažil okamžiky, když už už čekal, že pan Podgers vstoupí k němu do pokoje, a jindy zase měl dojem, že osud přece nemůže k němu být tak nespravedlivý. Dvakrát se rozjel na chiromantovu adresu do West Moon Street, ale ani jednou se nepřiměl zazvonit. Prahla po jistotě a zároveň se jí i bál.

Konečně se dočkal. Seděl v kužárně klubu, popíjel čaj a dost unuděně poslouchal Surbitona, který mu předváděl nejnovější kuplet z Gaiety, když vstoupil číšník s večerníky. Vzal si od něho St. James's Gazette a lhostejně obracel stránky, když tu jeho pohled upoutal neobvyklý titulek:

CHIROMANT SPÁCHAL SEBEVRAŽDU

Zbledl vzrušením a dal se do čtení. Článek zněl takto:

Včera v sedm hodin ráno bylo na břeh v Greenwichi, přímo před Ship Hotel, vyplaveno tělo pana Septima R. Podgerse, významného chiromanta. Nešťastný gentleman

byl už několik dní pohřešován a chiromantické kruhy po-
citovaly značné obavy o jeho bezpečnost. Soudí se, že ve
stavu okamžité duševní poruchy, zaviněné přepracováním,
spáchal sebevraždu, a v tom smyslu se také dnes odpo-
ledne vyslovila coronerova porota. Pan Podgers právě do-
končil pečlivě propracované pojednání o lidské ruce, které
bude co nejdříve vydáno a o něž bude bezpochyby veliký
zájem. Zesnulému bylo šedesát pět let a zdá se, že nezane-
chal žádné pozůstalé.

Lord Artur, noviny stále v ruce, se k nesmírnému úžasu
kustoda, který se ho marně snažil zadržet, přímo vyřítit
z klubu a okamžitě odjel na Park Lane. Sibyla ho spatřila
z okna a něco jí říkalo, že přináší dobré zprávy. Běžela mu
dolů naproti, a když uviděla jeho tvář, věděla, že všechno
dobře dopadlo.

„Sibylo, drahoušku můj,“ křičel lord Artur, „dejme se
oddat hned zítra!“

„Vy blázínku! Vždyť jsme ještě ani neobjednali svatební
dort!“ řekla Sibyla a smála se a slzela zároveň.

VI

Když se asi za tři neděle konala svatba, u svatého Petra
byl úplný dav elegantních lidí. Obřad předojemně vyko-
nal děkan z Chichesteru a všichni shodně prohlašovali, že
ještě nikdy neviděli tak sličný pár, jaký tvořili nevěsta se
ženichem. Byli dokonce víc než sliční – byli šťastní. Lord
Artur ani na jediný okamžik nezalitoval toho, co vytrpěl
pro Sibylino blaho, a ona mu věnovala to nejlepší, co žena

může věnovat manželovi: úctu, něhu a lásku. Jejich idylu skutečnost nezabila. Vždycky se cítili mladí. O několik let později, když už se jim narodily dvě krásné děti, přijela na návštěvu do Alton Priory, půvabného starého sídla, jež vévoda odevzdal synovi jako svatební dar, lady Windermereová; a jednou odpoledne, když seděla s lady Savilovou v zahradě pod lípou a pozorovala hošíka a děvčátko, jak si jako dovádivé sluneční paprsky hrají na pěšině vroubené růžemi, sevřela náhle oběma rukama dlaň své hostitelky a zeptala se: „Jste šťastná, Sibylo?“

„Ovšem, že jsem šťastná, drahá lady Windermereová. Vy ne?“

„Já nemám čas být šťastná, Sibylo. Mně se vždycky líbí každý nový člověk, který je mi představen, ale jak lidi blíž poznám, tak jich pravidelně začnu mít až nad hlavu.“

„Ani vaši lvi vás už netěší, Lady Windermereová?“

„Ale kdepak, miláčku. Lvi vydrží jenom přes jednu sezónu. Jak jim přistříhneme hřívu, tak jsou z nich ti nejotravnější tvorové. Ostatně, když jste k nim milá, tak s vámi jednájí moc špatně. Vzpomínáte si na toho strašného pana Podgerse? To vám byl příšerný podvodník. To mi bylo samozřejmě jedno a nezlobila jsem se na něj, ani když chtěl, abych mu půjčila peníze, ale nesnášela jsem ho, když mi vyznával lásku. To je jeho vina, že mám takový odpor k chiromantii. Věnuji se teď telepatii, ta je mnohem zábavnější.“

„U nás ale proti chiromantii nesmíte mluvit, lady Windermereová, to je to jediné, co se před Arturem nesmí zlehčovat. Chiromantii bere opravdu naprosto vážně.“

„Ale snad nechcete říci, Sibylo, že v ni věří?“

„Jen se ho zeptejte, lady Windermereová, zrovna sem jde.“ Lord Artur k nim skutečně přicházel přes zahradu; v ruce nesl velikou kytici žlutých růží a kolem něho tančily obě jeho děti.

„Lorde Arture?“

„Ano, lady Windermereová?“

„Doufám, že mi nechcete namlouvat, že věříte v chiro-mantii?“

„Ovšemže v ni věřím,“ řekl s úsměvem mladý muž.

„Ale proč?“

„Protože jí vděčím za všechno své životní štěstí,“ zašeptal, usedaje do proutěného křesla.

„Za co jí to, prosím vás, vděčíte, milý lorde Arture?“

„Za Sibylu,“ odvětil, podáváje své ženě růže a hledě jí do fialových očí.

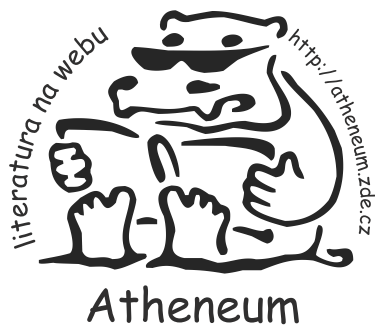
„To je ale nesmysl!“ zvolala lady Windermereová. „V životě jsem takový nesmysl neslyšela.“



OSCAR
WILDE
ZLOČIN
LORDA
ARTURA
SAVILA

*Přeložil J. Z. Novák
Vydalo nakladatelství Libereckých tiskáren
v roce 1992.*

ISBN 80-85269-36-8



Atheneum – literatura na webu
<http://atheneum.zde.cz>